

MAAK HET EENVOUDIGER VOOR LEERKRACHTEN EN INTERESSANTER VOOR LEERLINGEN

Geef leraren vertrouwen en stel eenvoudige minimumdoelen in
Caroline Gennez
DS donderdag 8 juni 2017

Goesting. Het is niet alleen het mooiste woord van de Nederlandse taal. Het is ook de brandstof die ons onderwijs doet draaien, zo leert onderzoek van Pedro De Bruyckere (DS 7 juni) ons. Leerkrachten die vol goesting voor de klas staan, raken bij de leerlingen het makkelijkst een gevoelige snaar. Dat het niet altijd simpel is om een hele carrière lang met enthousiasme voor de klas te staan, blijkt uit de getuigenis van leerkracht Jirka Claessens (DS 7 juni). Handboeken en voorgekauwde leerplannen slaafs volgen nekt te vaak elke zin voor initiatief, bij leerkrachten en leerlingen. Dat doodt finaal de passie, voor en in de klas. De resultaten van wetenschappelijk onderzoek en de getuigenissen uit de praktijk dwingen ons, onderwijsbeleidsmakers, tot een antwoord op de vraag wat we kunnen doen om leerkrachten een loopbaan lang met enthousiasme voor de klas te laten staan. Het antwoord is simpel: we moeten naar een nieuw evenwicht tussen vertrouwen en verantwoording, een nieuwe verhouding tussen de leerkracht aan de ene kant en wat we als gemeenschap – de overheid dus – op school leren kennen en kunnen.

Debat over eindtermen

Deze nieuwe verhouding kunnen we in het Vlaams Parlement realiseren door twee dossiers die stilliggen, uit het slop te halen: de actualisering van de eindtermen en een pact om het beroep van leraar opnieuw op te waarderen.

Leerplannen, leerinhouden, concordantietabellen, handboek-doelstellingen ... je kunt het zo gek niet bedenken

Momenteel loopt in het Vlaams Parlement de discussie rond de eindtermen. Meerderheid en oppositie zitten samen om op basis van de input van duizenden leerkrachten, leerlingen, ouders, wetenschappers en middenveldorganisaties de minimumdoelen die wij als overheid van ons onderwijs verwachten te herformuleren. Maar naast het opruimen van wat iedereen moet kennen en kunnen, is dit debat ook een kans om dat nieuwe evenwicht te realiseren. Door de jaren heen is bovenop die eindtermen een karrenvracht aan plannen, doelen en documenten bijgekomen: leerplannen, leerinhouden, leerplandoelstellingen, concordantietabellen, handboekdoelstellingen ... allemaal planlast. Je kunt het zo gek niet bedenken of leerkrachten worden ermee om de oren geslagen. En bovendien verschillen ze allemaal nog eens van net tot net. Een beginnende leerkracht die in drie verschillende scholen staat, moet alles in drievoud in de vingers krijgen. Erger nog is dat zij voor hetzelfde vak in hetzelfde leerjaar in een ander net een andere leerinhoud moet geven.

Dure handboekenindustrie

De moed zou je voor minder in de schoenen zinken. **Maak daarom de eindtermen duidelijk en hanteerbaar voor leerkrachten. Maak elke leerkracht duidelijk wat de overheid als minimumdoel verwacht en bevrijd leerkrachten van alle overtollige ballast. Geef hun vertrouwen en vrijheid. Ze zijn opgeleid tot professionals. Geef hun de tijd om vanuit hun passie en engagement zelf te beslissen hoe zij die doelen met hun leerlingen kunnen realiseren. Maak komaf met complexe leerplannen die verschillen van net tot net, met de dure handboekenindustrie die leerkrachten en leerlingen in een dwangbuis dwingt. Geef leerkrachten de vrijheid om vanuit hun eigen interesses met de eindtermen aan de slag te gaan. Kortom, maak het eenvoudiger voor leerkrachten en interessanter voor leerlingen. Ons onderwijs zal er de vruchten van plukken.**

Als de kaap eenmaal gerond is, zouden we die lijn ook in een lerarenloopbaanpact willen zien. Ook daar moeten we veel meer belang hechten aan de individuele passie en talenten van leerkrachten. In plaats van hen allen exact dezelfde taak toe te bedelen, een loopbaan lang, moeten we naar een nieuw organisatiemodel waarbij individuele talenten centraal staan. Laat directies en leerkrachten zelf inschatten

wie in het schoolteam waar het best tot zijn recht komt. Diverse teams maken sterkere scholen. Alleen door leerkrachten te erkennen in hun totale schoolopdracht, in plaats van de zeer enge lesopdracht, en deze schoolopdracht flexibel in te vullen op basis van de talenten en interesses van de leerkracht zelf, garanderen we dat de goesting behouden blijft. Pas dan kan een carrière als leerkracht boeiend zijn en blijven.

Het hoeft niet ingewikkeld te zijn: laten we transparante eindtermen maken. Van de onderwijsverstrekkers vragen we uniforme leerplannen en minder planlast. De Vlaamse minister van Onderwijs moet dringend werk maken van een lerarenloopbaan op basis van de talenten van elke leerkracht. Dit zijn de hefboomen om de passie in en voor ons onderwijs te garanderen, bij leerkrachten en leerlingen.